

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนบ้านสะเดา ตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร (2) เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนบ้านสะเดา ตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนบ้านสะเดา ตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสะเดา ตำบลตาตอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 241 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1 กลุ่ม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5% จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 241 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 152 คน แต่เพื่อเป็นการป้องกันการสูญหายของข้อมูลดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 170 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้เนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 ข้อ การเข้าใจในเนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 ข้อ และการยอมรับในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำมาสร้างเป็นนิยามตัวแปร สร้างข้อรายการในการวัดตัวแปรนั้น ๆ และพัฒนาให้เป็นแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

3. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งภาษาที่ใช้ให้มีความหมายรัดกุม ชัดเจน และตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (item objective congruence) ของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบด้วยคะแนน +1, 0 และ -1 พบว่า มีการปรับปรุงข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 6 ข้อ โดยค่าดัชนี IOC จะต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีการแปลความหมายของคะแนนดังนี้

+1 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีสอดคล้อง

0 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

-1 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีไม่สอดคล้อง

4. แก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนที่จะพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาแบบวัด จำนวน 1 ท่าน พิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้ คือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท/เอกสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในเรื่องการพัฒนาแบบวัดไม่น้อยกว่า 5 ปี

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 ท่าน พิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้ คือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท/เอก และมีประสบการณ์การทำงานในด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พบว่าค่าดัชนี IOC ของรายการข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ มีค่าอยู่ระหว่าง .67 – 1.00 นอกจากนี้ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงจำนวนของรายการข้อคำถามบางรายการ ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รายละเอียดแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การแก้ไขปรับปรุงรายการข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม (เดิม)	ข้อคำถาม (ปรับปรุง)
การรับรู้เนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากรายการโทรทัศน์	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากรายการวิทยุโทรทัศน์
	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
พอเพียง	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากบุคคลของส่วนราชการ	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากบุคคลของส่วนราชการ

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม (เดิม)	ข้อคำถาม (ปรับปรุง)
	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการอ่านหนังสือ นิตยสาร และ วารสารต่าง ๆ	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจาก การอ่านหนังสือ นิตยสาร และ วารสารต่าง ๆ
	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการอ่านป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ และใบปลิว	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการอ่าน ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ และ ใบปลิว
	ข้าพเจ้าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจาก หออกระจายข่าวของชุมชน	ข้าพเจ้ารับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากหอ กระจายข่าวของชุมชน

ด้านความเที่ยงตรง (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการทดลองใช้ (Try out) กับ
กลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงด้วย
วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ตาราง 3 ค่าความเที่ยงตรงของรายการข้อคำถาม

องค์ประกอบ	ค่าความเที่ยงตรง
การรับรู้เนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	.701
ความเข้าใจในเนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	.853
การยอมรับในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	.825
การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	.901
ความเที่ยงตรงทั้งฉบับ	.922

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้ใหญ่บ้านชุมชน สะเดา ตำบลตาตทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลและแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง ในกรณีที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยขอรับรองให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามรวบรวม และส่งแบบสอบถามกลับมาให้ผู้วิจัย ด้วยวิธีการส่งพัสดุทางไปรษณีย์ พบว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนทั้งสิ้น 158 คน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.41

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window โดยการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าใจในเนื้อหาสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การยอมรับในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การรับรู้/ความเข้าใจ/การยอมรับ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การรับรู้/ความเข้าใจ/การยอมรับ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การรับรู้/ความเข้าใจ/การยอมรับ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การรับรู้/ความเข้าใจ/การยอมรับ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การรับรู้/ความเข้าใจ/การยอมรับ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. คำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4. ปัจจัยที่มีความความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) มีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2552)

$$-0.3 < r_{xy} \leq 0.3$$

แสดงว่า ขนาดความสัมพันธ์ต่ำ

$$-0.3 < r_{xy} \leq -0.5 \text{ หรือ } 0.3 < r_{xy} \leq 0.5$$

แสดงว่า ขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง

$$-0.5 < r_{xy} \leq -0.7 \text{ หรือ } 0.5 < r_{xy} \leq 0.7$$

แสดงว่า ขนาดความสัมพันธ์สูง

$$r_{xy} > 0.7 \text{ หรือ } r_{xy} < -0.7$$

แสดงว่า ขนาดความสัมพันธ์สูงมาก